НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права0

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Богдан КОРОБКО
«__» _____ 2026року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки	Доктор філософії (назва ступеня вищої освіти)
Освітньої програми	Публічне управління та адміністрування (назва освітньої програми)
Спеціальності	281 Публічне управління та адміністрування (код і назва спеціальності)

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інституційні механізми реалізації ветеранської політики: національний та світовий досвід» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування»

Розробник: Лахижа Микола Іванович, д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ Микола ЛАХИЖА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «17» 08 2026 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та права _____ Інна КУЛЬЧІЙ

«17» 08 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «28» 08 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ Євгенія КАРПЕНКО

«28» 08 2026 року

© Лахижа М.І., 2026 рік
© Національний університет
імені Юрія Кондратюка, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття освіти</td><td>заочна форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="2">Галузь знань

28 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2" rowspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин 120</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 1</td><td rowspan="5">Спеціальність

281 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-3</td><td>2-3</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-6</td><td>4-6</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Індивідуальне завдання – не передбачено;</td><td rowspan="11">Ступінь вищої освіти

Доктор філософії</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>6 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 год.</td><td>108 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальна робота:
0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: диф. залік</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 40/80 для заочної форми здобуття освіти –12/108

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: поглиблене вивчення питань, які стосуються формування та розвитку інституційних механізмів реалізації ветеранської політики, освоєння та порівняння національного та світового досвіду, формування здатностей працювати у міжнародному контексті, розв’язувати комплексні задачі та адміністрування.

– Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– Здатність працювати в міжнародному контексті.

– Здатність розв’язувати комплексні проблеми публічного управління та адміністрування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності

– Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері публічного управління та адміністрування з врахуванням викликів воєнного часу, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

– Здатність обґрунтовувати та готувати управлінські рішення на основі розуміння закономірностей розвитку держави, регіону, територіальної громади і процесів із застосуванням статистичних методів та моделей

– Знання сучасних парадигм публічного управління та адміністрування різного рівня, основних теорій, концепцій, моделей та інструментарію наукового дослідження.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

– Мати передові концептуальні та методологічні знання з публічного управління та адміністрування і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.

– Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи публічного управління та адміністрування, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у визначеній сфері з метою досягнення сталого розвитку в умовах глобалізації.

– Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі процесів і систем публічного управління та адміністрування, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів на рівні держави, регіону, громади та дотичних міждисциплінарних напрямах**.**

– Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

– Знати та розуміти організаційно-правові, політичні та економічні засади організації управлінської діяльності інституцій публічного сектору у сучасних умовах, світовий досвід використання існуючих теорій у практичній діяльності на рівні держави, регіону та територіальних громад

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим **результатом** вивчення навчальної дисципліни

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	R ® н 5 ^ м	**Оцінка**	**Критерій оцінювання**	**Рівень компетентності**
90 – 100	**A**	**Відмінно**	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивчені інших дисциплін.	**Високий**, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	**B**	**Добре**	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	**Достатній**, що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	**C**	**Добре**	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	**Достатній**, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	**D**	**Задовільно**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість	**Середній**, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

			неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	
60 – 63	**E**	**Достатньо**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній,** що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	**FX**	**Незадовільно** з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	**Низький**, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	**F**	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	**Незадовільний**, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

поточний контроль

- *виконання практичних робіт*
- *тестування*
- *самостійна робота*

модульний контроль - *тестування*

підсумковий контроль - *диференційований залік*

7 . Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВЕТЕРАНІВ

Тема 1. Сучасна ветеранська політика як складова національної безпеки та соціально-економічного розвитку

Теоретико-методологічні засади ветеранської політики. Еволюція концепту від «соціального захисту» до «переходу від військової служби до цивільного життя» (military-to-

civilian transition). Порівняльний аналіз нормативно-правового визначення статусу ветерана в Україні та країнах NATO. Гендерні аспекти ветеранської політики. Цифровізація ветеранських послуг та створення єдиної екосистеми підтримки ветеранів і членів їхніх сімей.

Практичне заняття № 1

Практичне заняття №2

Тема 2. Світовий досвід: Централізовані інституційні моделі (Досвід США та Канади)

Структура та функціонал Міністерства у справах ветеранів США (VA) та Міністерства у справах ветеранів Канади (VAC). Система трьох адміністрацій (з охорони здоров'я, виплат та поховання). Моделювання адаптації міжвідомчої координації за зразком США для українських інституцій.

Практичне заняття № 3

Тема 3. Світовий досвід: Децентралізовані та гібридні моделі (Країни ЄС та Велика Британія)

Роль Офісу у справах ветеранів (OVA) Великої Британії, інституційні механізми в Ізраїлі та країнах Балтії. Участь органів місцевого самоврядування та благодійного сектора. Кейс-стаді: Міжсекторальне партнерство держава-бізнес-ГО в реінтеграції ветеранів у Великій Британії.

Практичне заняття № 4

Тема 4. Розбудова інституційного механізму ветеранської політики в Україні

Еволюція Міністерства у справах ветеранів України. Розподіл повноважень між Мінветеранів, Міноборони, Мінсоцполітики та МОЗ: проблеми координування та шляхи усунення дублювання функцій. Створення та розвиток інституту помічників ветеранів. Розробка карти інституційного маршруту ветерана після звільнення з військової служби.

Практичне заняття № 5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВУЗЛОВІ НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВЕТЕРАНІВ

Тема 5. Цифровізація та сервісно-орієнтовані механізми реалізації ветеранської політики

Цифрові інструменти ветеранської політики (Е-ветеран, застосунок «Дія», реєстри). Інститут помічника ветерана та сервісні офіси в громадах. Оцінка ефективності та розробка пропозицій щодо оптимізації надання електронних послуг для ветеранів.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Медична реабілітація та психологічна адаптація: інституційне забезпечення

Інституційні мережі медико-психологічної допомоги: мультидисциплінарні команди, реабілітаційні центри, психологічна підтримка за принципом «рівний-рівному». Розробка регіональної програми медико-психологічної реінтеграції ветеранів для територіальної громади.

Практичне заняття № 7

Тема 7. Економічна реінтеграція та стимулювання ветеранського підприємництва

Механізми сприяння зайнятості, перекваліфікації та грантової підтримки ветеранського бізнесу (досвід Українського ветеранського фонду та міжнародних програм). Підготовка концепції інституційної підтримки ветеранського бізнесу на рівні регіону. Засади релокації бізнесу та особливості його функціонування в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення.

Практичне заняття №8

Тема 8. Роль територіальних громад та інститутів цивільного суспільства у ветеранській політиці

Децентралізація ветеранських послуг: локальні ветеранські хаби, комунальні установи, роль громадських організацій ветеранів та їх фінансування. Розробка проєкту комунального

закладу «Ветеранський хаб» для громади (структура, послуги, джерела фінансування).

Практичне заняття № 9

Практичне заняття №10

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВЕТЕРАНІВ						
Тема 1. Сучасна ветеранська політика як складова національної безпеки та соціально-економічного розвитку.	15	4	4	-	-	7
Тема 2. Світовий досвід: Централізовані інституційні моделі (Досвід США та Канади)	15	2	2	-	-	11
Тема 3. Світовий досвід: Децентралізовані та гібридні моделі (Країни ЄС та Велика Британія)	15	2	2	-	-	11
Тема 4. Розбудова інституційного механізму ветеранської політики в Україні	15	2	2	-	-	11
Разом за змістовним модулем 1.	**60**	**10**	**10**	**-**	**-**	**40**
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВУЗЛОВІ НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВЕТЕРАНІВ						
Тема 5 Цифровізація та сервісно-орієнтовані механізми реалізації ветеранської політики	15	2	2	-	-	11
Тема 6 Медична реабілітація та психологічна адаптація: інституційне забезпечення	15	2	2	-	-	11
Тема 7. Економічна реінтеграція та стимулювання ветеранського підприємництва	15	2	2	-	-	11
Тема 8. Роль територіальних громад та інститутів цивільного суспільства у ветеранській політиці	15	4	4	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**10**	**10**	**-**	**-**	**40**
Усього годин	***120***	***20***	***20***	***-***	***-***	***80***

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти та зарубіжна практика розробки та реалізації політики щодо ветеранів						
Тема 1. Сучасна ветеранська політика як складова національної безпеки та соціально-економічного розвитку.	15	2	2	-	-	11
Тема 2. Світовий досвід: Централізовані інституційні моделі (Досвід США та Канади)	15	-	-	-	-	15
Тема 3. Світовий досвід: Децентралізовані та гібридні моделі (Країни ЄС та Велика Британія)	15	-	-	-	-	15
Тема 4. Розбудова інституційного механізму ветеранської політики в Україні	15	2	2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	**60**	**4**	**4**	**-**	**-**	**52**
Змістовий модуль 2. Вузлові напрями оптимізації політики щодо ветеранів						
Тема 5. Цифровізація та сервісно-орієнтовані механізми реалізації ветеранської політики	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Медична реабілітація та психологічна адаптація: інституційне забезпечення	15	-	-	-	-	15
Тема 7. Економічна реінтеграція та стимулювання ветеранського підприємництва	15	-	-	-	-	15
Тема 8. Роль територіальних громад та інститутів цивільного суспільства у ветеранській політиці	15	2	2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**2**	**2**	**-**	**-**	**56**
Усього годин	***120***	***6***	***6***	***-***	***-***	***108***

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	**Кількість годин**	
	для денної форми	для заочної форми
Семінарські заняття не передбачені*		

10 . Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	**Кількість годин**	
	для денної форми	для заочної форми
Практичне заняття 1-2. Сучасна ветеранська політика як складова національної безпеки та соціально-економічного розвитку. 1. Теоретико-методологічні засади ветеранської політики. 2. Еволюція концепту від «соціального захисту» до «переходу від військової служби до цивільного життя» (military-to-civilian transition). 3. Порівняльний аналіз нормативно-правового визначення статусу ветерана в Україні та країнах НАТО. 4. Гендерні аспекти ветеранської політики. 5. Цифровізація ветеранських послуг та створення єдиної екосистеми підтримки ветеранів і членів їхніх сімей.	4	2

Практичне заняття 3. Світовий досвід: Централізовані інституційні моделі (Досвід США та Канади) 1. Структура та функціонал Міністерства у справах ветеранів США (VA) та Міністерства у справах ветеранів Канади (VAC). 2. Система трьох адміністрацій (з охорони здоров'я, виплат та поховання). 3. Моделювання адаптації міжвідомчої координації за зразком США для українських інституцій.	2	-
Практичне заняття 4. Світовий досвід: Децентралізовані та гібридні моделі (Країни ЄС та Велика Британія) 1. Роль Офісу у справах ветеранів (OVA) Великої Британії, інституційні механізми в Ізраїлі та країнах Балтії. 2. Участь органів місцевого самоврядування та благодійного сектора. 3. Кейс-стаді: Міжсекторальне партнерство держава-бізнес-ГО в реінтеграції ветеранів у Великій Британії.	2	-
Практичне заняття 5. Розбудова інституційного механізму ветеранської політики в Україні 1. Еволюція Міністерства у справах ветеранів України. 2. Розподіл повноважень між Мінветеранів, Міноборони, Мінсоцполітики та МОЗ: проблеми координування та шляхи усунення дублювання функцій. 3. Створення та розвиток інституту помічників ветеранів. 4. Розробка карти інституційного маршруту ветерана після звільнення з військової служби.	2	2
Практичне заняття 6 Цифровізація та сервісно-орієнтовані механізми реалізації ветеранської політики 1. Цифрові інструменти ветеранської політики (Е-ветеран, застосунок «Дія», реєстри). 2. Інститут помічника ветерана та сервісні офіси в громадах. 3. Оцінка ефективності та розробка пропозицій щодо оптимізації надання електронних послуг для ветеранів..	2	-
Практичне заняття 7 Медична реабілітація та психологічна адаптація: інституційне забезпечення 1. Інституційні мережі медико-психологічної допомоги: мультидисциплінарні команди, реабілітаційні центри, психологічна підтримка за принципом «рівний-рівному». 2. Розробка регіональної програми медико-психологічної реінтеграції ветеранів для територіальної громади.	2	-
Практичне заняття 8. Економічна реінтеграція та стимулювання ветеранського підприємництва 1. Механізми сприяння зайнятості, перекваліфікації та грантової підтримки ветеранського бізнесу (досвід Українського ветеранського фонду та міжнародних програм). 2. Підготовка концепції інституційної підтримки ветеранського бізнесу на рівні регіону.	2	--
Практичне заняття 9-10. Роль територіальних громад та інститутів цивільного суспільства у ветеранській політиці 1. Децентралізація ветеранських послуг: локальні ветеранські хаби, комунальні установи, роль громадських організацій ветеранів та їх фінансування.	4	2

2. Розробка проєкту комунального закладу «Ветеранський хаб» для громади (структура, послуги, джерела фінансування).		
Всього	**20**	**6**

11. Теми лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Практичні заняття не передбачені		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача є: поглиблене засвоєння матеріалів шляхом використання бібліотечних фондів і каталогів, вироблення вміння працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи здобувача:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання диф.заліку за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення здобувачами вищої освіти:

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВЕТЕРАНІВ			
Тема 1. Сучасна ветеранська політика як складова національної безпеки та соціально-економічного розвитку.			
1	Еволюція концепції military-to-civilian transition (MCT) у сучасних міждисциплінарних дослідженнях: психологічний, соціальний та економічний виміри.	3	5
2	Нормативно-правовий статус ветеранів у країнах-членах НАТО (на прикладі Польщі, Німеччини та Франції): порівняльний аналіз із законодавством України.	4	6
Тема 2. Світовий досвід: Централізовані інституційні моделі (Досвід США та Канади)			
3	Структура та медико-соціальні стандарти Адміністрації з охорони здоров'я ветеранів (VHA) США: уроки для системи охорони здоров’я України.	6	8
4	Функціональні механізми Міністерства у справах ветеранів Канади (VAC) щодо підтримки родин ветеранів та загиблих захисників.	5	7
Тема 3. Світовий досвід: Децентралізовані та гібридні моделі (Країни ЄС та Велика Британія)			
5	Система реінтеграції та підтримки резервістів у Державі Ізраїль: досвід організації роботи з наслідками бойового стресу.	6	8

6	Моделі залучення органів місцевого самоврядування та благодійного сектора до підтримки ветеранів у країнах Балтії (Естонія, Латвія, Литва).	5	7
Тема 4. Розбудова інституційного механізму ветеранської політики в Україні			
7	Проблема розмежування повноважень та усунення дублювання функцій між Мінветеранів, Міноборони, Мінсоцполітики та МОЗ України.	5	5
8	Проектування «Карти маршруту ветерана»: від моменту звільнення в запас до повної цивільної адаптації.	6	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВУЗЛОВІ НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВЕТЕРАНІВ			
Тема 5. Цифровізація та сервісно-орієнтовані механізми реалізації ветеранської політики			
9	Цифровізація ветеранських послуг: розвиток Єдиного державного реєстру ветеранів війни та інтеграція сервісів у портал/застосунок «Дія».	5	7
10	Кібербезпека та захист персональних даних ветеранів під час функціонування електронних реєстрів і цифрових платформ.	6	8
Тема 6. Медична реабілітація та психологічна адаптація: інституційне забезпечення			
11	Реалізація принципу «рівний-рівному» (peer-to-peer support) в системі психологічної адаптації ветеранів: вітчизняний та зарубіжний досвід.	5	**7**
12	Профілактика та подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у ветеранів та членів їхніх родин: інституційні механізми та регіональні програми.	6	**8**
Тема 7. Економічна реінтеграція та стимулювання ветеранського підприємництва			
13	Перекваліфікація та професійна орієнтація ветеранів: ефективність співпраці з закладами вищої та професійно-технічної освіти.	6	**8**
14	Пільгове кредитування, податкові преференції та стимулювання роботодавців до працевлаштування ветеранів війни.	5	**7**
Тема 8. Роль територіальних громад та інститутів цивільного суспільства у ветеранській політиці			
15	Моделі функціонування комунальних закладів «Ветеранський хаб»: просторове планування, перелік послуг та фінансова сталість.	4	**6**
16	Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями ветеранів: механізми публічних закупівель та конкурсу проектів.	3	**5**
Разом		**80**	**108**

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекційних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація, презентація.

З метою формування soft skills використовуються:

– методи мотивації навчання (створення ситуації інтересу, пізнавальні ділові ігри – симулятивні, ситуаційні, рольові, навчальні диспути, дискусії);

– активні/інтерактивні методи навчання (лекція-бесіда, лекція-дискусія, лекція-конференція, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-візуалізація, проблемна лекція, брейнстормінг, круглий стіл, ситуаційний аналіз, метод «Експертна оцінка»);

– проблемні методи навчання (створення ситуації вибору, зіткнення різних думок аспірантів, висування проблемного питання, постановка навчальних проблемних завдань на пояснення явища);

– прийом створення ситуації зацікавленості (використання актуальних кейсів, парадоксальних фактів, аналогій, зіставлення наукових і практичних тлумачень окремих явищ).

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом оцінювання знань здобувача під час практичних занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять.

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

Схема нарахування балів* для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Інституційні механізми реалізації ветеранської політики: національний та світовий досвід» за видами робіт

Види робіт/контролю	***Перелік тем***									
			r"l		> Q s		<5		00	
	Практичне заняття									
	1	***2***	***3***	***4***	***5***	***6***	***7***	***8***	***9***	***10***
Тестування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	3		3	3	3	3	3	3	3	
Модульний контроль					3				3	
Всього за темами	***11***		***7***	***7***	***10***	***7***	***7***	***7***	***14***	
Диференційований залік	***30***									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	***100***									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Схема нарахування балів* для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Інституційні механізми реалізації ветеранської політики: національний та світовий досвід» за видами робіт

Види робіт/контролю	***Перелік тем***							
		м 3	35	> 35	35	'о 35	3$	Оо 3$
	Практичне заняття							
	1	***-***	***-***	***2***	***-***	***-***	***-***	***3***
Тестування	4	4	4	4	4	4	4	-
Виконання практичних завдань	4			4				4
Виконання завдань самостійної роботи	3	3	3	3	3	3	3	3
Міжсесійний контроль				3				3
Всього за темами	***11***	***7***	***7***	***14***	***7***	***7***	***7***	***10***
Диференційований залік	***30***							
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	***100***							

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів *(0,2*10=2) - для денної форми здобуття освіти;*
- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів *(0,4*10=4) - для заочної форми здобуття освіти;*
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань:

Бали		Критерії оцінювання
для денної форми здобуття освіти	для заочної форми здобуття освіти	
2	4	Практичну роботу виконано в повному обсязі та безпомилково. Результати чітко систематизовано, графіки/таблиці/розрахунки оформлено належним чином. Сформульовано вичерпні та аргументовані висновки, які повністю відображають глибину практичного застосування отриманих знань, виявляють критичний аналіз та вміння робити самостійні узагальнення.
1,5	3	Завдання практичної роботи виконано в повному обсязі, але допущено незначні огріхи чи неточності у розрахунках/оформленні. Висновки сформульовано повністю, проте їм бракує глибини аналізу або аргументації.
1	2	Завдання виконано щонайменше на 70%, є окремі несуттєві помилки. Висновки мають поверхневий характер та лише частково висвітлюють результати роботи.
0,5	1	Завдання виконано частково (менше ніж на 50%) або з суттєвими помилками. Висновки сформульовано формально, без належного зв'язку з виконаними практичними кроками.

0	0	Практичну роботу не виконано, відсутні будь-які результати або висновки, або роботу виконано з критичними помилками, що унеможливлюють зарахування.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи для денної та заочної форм здобуття освіти

Бали		Критерії оцінювання
для денної форми здобуття освіти	для заочної форми здобуття освіти	
3	3	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1,5	1,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання модульного контролю (тестування)6

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів *(0,3*10=3) - для денної форми здобуття освіти;*
- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів *(0,3*10=3) - для заочної форми здобуття освіти;*
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (1×30=30), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A** – відмінно	**5** – відмінно
82 – 89	**B** – дуже добре	**4** – добре
74 – 81	**C** – добре	
64 – 73	**D** – задовільно	**3** – задовільно
60 – 63	**E** – достатньо	
35 – 59	**FX** – незадовільно з можливістю повторного складання	**2 –** незадовільно
0 – 34	**F** – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль відведено 70 балів.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

- робота на практичних заняттях (виконання *практичних завдань*, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до *70* балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності здобувача на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (*не менше 35 балів*), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є *диференційований залік*. Здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Лахижа М.І. Курс лекцій з дисципліни «Інституційні механізми реалізації ветеранської політики: національний та світовий досвід» для здобувачів третього (навчально-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Полтава : Нац. ун-т ім. Ю. Кондратюка, 2025. 188 с.
2. Лахижа М.І. Методичні рекомендації для практичних занять з дисципліни «Інституційні механізми реалізації ветеранської політики: національний та світовий досвід» для здобувачів третього (навчально-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Полтава : Нац. ун-т ім. Ю. Кондратюка, 2025. 33 с.
3. Лахижа М.І. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Інституційні механізми реалізації ветеранської політики: національний та світовий досвід» для здобувачів третього (навчально-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Полтава : Нац. ун-т ім. Ю. Кондратюка, 2025. 29 с.

18. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text
2. Про академічну доброчесність: Закон України 18 грудня 2025 року № 4742-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text
3. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text
4. Про Кабінет Міністрів України : Постанова Верхов. Ради України від 14.04.2016 № 1093-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1093-19#Text
5. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV :URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Textі
7. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 875-XII : станом на 10 січ. 2026 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-

12#Text

8. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII : станом на 4 берез. 2026 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text

9. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII : станом на 16 лип. 2026 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text

10. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи державного матеріального резерву на період до 2025 року : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 25.11.2022 № 1126-р : станом на 3 листоп. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2022-p#Text

Базова

1. Грицяк Н. В., Кринична І. П., Василева Н. В. Європейські моделі публічного управління: трансформація та сучасні виклики : монографія. Київ : НАДУ, 2021. 320 с.

2. Єгоричева С.Б., Лахижа М.І. Публічно-приватне партнерство в посткомуністичних країнах: монографія. К.: ІПКДСЗУ. 2020.304 с.

3. Колісниченко Ю. М. Публічне управління та адміністрування в умовах глобалізаційних викликів : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 312 с.

4. Ковальова Т. О. Модернізація системи публічного управління в країнах Європейського Союзу : навч. посіб. Харків : Право, 2022. 216 с.

5. Наровлянський О. Д. Європейський досвід реформування публічної служби та публічного адміністрування : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 280 с.

6. Публічне управління: правові, організаційні та соціальні проблеми розвитку / за наук.редакції д-ра наук держ. упр., проф. М. І. Лахижі; канд. наук держ. упр., доц.Я. В. Качан та канд. наук держ. упр., доц. В. Б. Сухомлина. Київ, 2025. 232 с.

7. Трансформація трудових відносин та профспілкового руху у посткомуністичних країнах/ за наук. редакції докт. н. держ. упр., проф. М. І. Лахижі; к. н. держ. упр., доц. Я. В. Качан та к. н. держ.упр., доц. В. Б. Сухомлина. Видання друге, доповнене Київ, 2024. 430 с

Додаткова

1. Американський досвід ветеранської політики для України. Порівняти. Зрозуміти. Реформувати. ГО «Вільні та вірні». 2024. 113 с

2. Бурлика В. О., Ткаченко О. М. Цифрова трансформація публічного управління: досвід країн Північної Європи. *Аспекти публічного управління*. 2022. Т. 10, № 3. С. 18–26.

3. Денисенко М. П., Ковбасюк В. В. Модернізація публічного адміністрування в умовах кризових явищ: європейський та український контекст. *Публічне урядування*. 2023. № 2 (34). С. 45–54.

4. Єгоричева С.Б. Лахижа М.І. Реінтеграція ветеранів війни в Україні: управлінські та економічні аспекти. Розвиток міста. Вип.2(02), 2024. С. 55-62 DOI 10.32782/city-development. 2024. с. 2-7

5. Клименко І. В. Інституційне забезпечення реформування публічного управління в країнах Центрально-Східної Європи. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2023. Т. 34 (73), № 4. С. 89–95.

6. Концепція політики щодо ветеранів та їхніх сімей. Експертні рекомендації до формування оновленої державної політики щодо ветеранів та їхніх сімей. Жовтень 2023, Київ 109 с

7. Лахижа М., Качан Я. Правове забезпечення публічного управління в Україні в умовах воєнного стану: теоретичні аспекти та практика. Теорія та практика державного управління. Збірник наукових праць Випуск 1 (74). 2022.с. 7- 18.

8. Лахижа М.І., Качан Я.В., Міщенко К.С. Державна політика формування цифрової медицини: досвід Республіки Польща. Суспільство та національні інтереси. №8 (1).2025. С.640-652. URL: https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-8(16)-640-652

9. Лахижа М., Качан Я., Собченко А. Державна політика у сфері охорони здоров'я та

виклики цифрової медицини: аспекти публічного управління. Публічне управління і адміністрування в Україні. Випуск 48. 2025. с. 5-13 DOI https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2025.48.1

10. Лахижа М.І., Кульчій І.О., Діденко О.Г. Створення та розвиток системи реінтеграції ветеранів: досвід держав- членів НАТО. Успіхи і досягнення у науці. 2026.№4 С.2129-2143

11. Лахижа М.І., Кульчій І.О., Черненко О.М. Іноземний досвід формування системи соціально-економічної реінтеграції ветеранів: фактори та механізми Національні інтереси України. №5. 2026. С. 2782-2796. : https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-5(22)-2782-2796

12. Лахижа М.І., Кульчій І.О. Інклюзивна освітня система реінтеграції ветеранів війни: компетентнісний підхід і трансфер зарубіжних практик в Україну. Успіхи і досягнення у науці №5 (27)2026. С. 1911-1923. https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-5(27)-1911-1923

13. Оболенський О. Ю., Сидорчук О. В. Інноваційні технології в публічному управлінні: досвід країн Європейського Союзу. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2022. Вип. 2 (26). С. 67–75.

14. Перехід від військової служби до цивільного життя: контексти, досвід, рішення/ Коротка версія дослідження. К. 2025. 224 с.

15. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Захист прав ветеранів» Липень 2022. 26 с. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/B8.pdf

16. LakhyzhaM., Lozynska T., Dorofyeyev O. The state of development of the concept of sustainable development in the public administration science in Ukraine. Science and education for sustainable development. Edited by Aleksander Ostenda and Valentyna Smachylo. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts University of Technology, Katowice.Monograph 50. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2022 S. 833-842

17. Lakhyzha, M., Kachan, Y., & Kulchii, I. (2026). THEORETICAL ASPECTS AND EUROPEAN EXPERIENCE OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCES OF PUBLIC SERVANTS. Public Management and Policy, (1(17). https://doi.org/10.70651/3041-2498/2026.1.08

18. Reintegracja społeczna i zawodowa URL: https://fundacjapestka.pl/reintegracja- spoleczna-i-zawodowa/2.

19. Veteranenpolitik. Veteranen und ihre Verbände als Akteure und Adressaten politischen Handelns. Im Auftrag des ZMSBw hrsg. von Nina Leonhard und Denis Werberg. Berlin: de Gruyter Oldenbourg 2025, 276 p.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=8007
2. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування URL : https://scholar.google.com.ua/
3. Бібліотека українських підручників URL: https://westudents.com.ua/#google_vignette
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: https://dnpb.gov.ua/ua/.
5. Законодавство України URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index.
6. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL : http://www.nbuv.gov.ua.
7. Портал полегшення процедури оформлення наукових джерел відповідно до вимог Вищої атестаційної комісії (ВАК) України та проходження нормоконтролю при написанні публікацій, курсових, дипломних, дисертацій та інших наукових робіт URL : www.vak.org.ua